

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXIII. — Izdan in razposlan 5. dne julija 1918.

Vsebina: Št. 245. Ukaz o prometu s semenjem.

245.

Ukaz poljedelskega ministrstva v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi z dne 1. julija 1918. l.

o prometu s semenjem.

Na podstavi § 4 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235) (izpremenjenega in dopolnjenega z ukazom z dne 17. junija 1918. l. [drž. zak. št. 216]) se ukazuje tako:

§ 1.

Določila tega ukaza se tičejo žita in sočivja; pri tem velja v zmislu ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235) za žito: pšenica, pira, rž, ječmen, ajda, oves, proso in koruza; za sočivje: grah, fižol, leča, grašica, sivi grah (peluške) in figov fižol (lupine).

Žito.

§ 2.

Žitnega semenja se razločuje četvero vrst in sicer:

- a) lastna gojitev (domače semenje, izvirno semenje),

- b) prva ponasetev domačega semenja,
b) nadaljnja ponasetev in kmetske vrste,
c) navadno semenje.

§ 3.

Za vrste, navedene pod a, b, c § 2, je treba, da jih pripoznajo komi-ije za pripoznavanje semenja, ki jih postavi za to poljedelsko ministrstvo in ki morajo ob pripoznavanju semenja ravnati po ukazilih, ki jim jih dá poljedelsko ministrstvo.

Poljedelsko ministrstvo razglasi komisije za pripoznavanje semenja, ki so pooblašene za pripoznavanje.

§ 4.

Pripoznano domače semenje se sme prosto prodajati, toda vedno le v imenu vojnega prometnega zavoda za žito in le po tistih gojiteljih, katere je za to pooblastilo in imenovalo vojnemu prometnemu zavodu za žito poljedelsko ministrstvo na predlog pristojne komisije za pripoznavanje semenja.

Gojitelji, ki se hočejo poslužiti te pravice, naj vložijo svoje prošnje, ki jih je nasloviti na poljedelsko ministrstvo, pri komisiji za pripoznavanje, ki naj stavi predlog, in naj navedejo v tej prošnji natančno oznamenilo gojišča (kraj, pošta in nakladna postaja) ter vrsto, sorto in prilično množino semenja.

§ 5.

Na podstavi podeljenega dovoljenja smejo gojitelji zahtevati za domače semenje, ki ga prodajajo, razen prevzemne cene, določene v § 1 ukaza z dne 27. junija 1918. l. (drž. zak. št. 235), za pšenico ali piro, rž in ječmen še priklad, in sicer pri individualnih plemenih do 45 K in pri plemenih, izbranih v množicah, do 35 K, za ostale žitne vrste priklad do 30 K pri individualnih plemenih in do 20 K pri plemenih, zbranih v množicah, za 100 kg.

§ 6.

Pripoznavno domače semenje se sme prodajati le v shrankah (vrečah in dr.), ki jih je zaprla (plombirala) komisija za pripoznavanje, oziroma njeni za to postavljeni organi.

Pristojbina, ki jo je plačevati, da se nadene zapora, se določa za vsako shranko (vrečo in dr.) z 10 h. Vrhutega mora plačata gojitelj potne stroške, ki gredó v redu plombirajočemu organu.

§ 7.

Vsako prodajo pripoznanega domačega semenja mora prodajalec najdalje v treh dneh naznaniti za deželo obstoječi podružnici vojnega prometnega zavoda za žito ter navesti kupca.

§ 8.

Pripoznavno semenje v § 2 pod b in c označenih vrst more posestnik prodati le po vojnem prometnem zavodu za žito kupcem, ki mu jih imenuje; pri tem mora dokazati, da je bilo pripoznavno (§ 3).

§ 9.

Za semenje v zmyslu § 8 more posestnik na podstavi ponudbe kupca, ki jo je predložiti vojnemu prometnemu zavodu za žito, zahtevati razen prevzemne cene, določene z ukazom, za pšenico ali piro, rž in ječmen priklad do 27 K, za prvo ponasetev in priklad do 23 K za nadaljnjo ponasetev in kmetske vrste, za ostale žitne vrste priklad do 12 K za prvo ponasetev in priklad do 8 K za nadaljnjo ponasetev in kmetske vrste za 100 kg.

Ti prikladi se smejo zahtevati pri ozimini do 15. dne decembra 1918. l. pri jarem žitu

(jarini) in angleški pšenici do 31. dne maja 1919. l.

Pristojbine, ki gredó komisijonarju vojnega prometnega zavoda za žito in vojnemu prometnemu zavodu za žito samemu, mora plačati kupec.

§ 10.

Pripoznavno semenje (§ 2, a, b, c) ozimine, jarine in angleške pšenice se sme porabljati pred rokovi, nastavljenimi v § 9. le za sejanje.

§ 11.

Kupec pripoznanega semenja (§ 2, a, b, c) mora pri domačem semenju podati prodajalcu, pri drugem pripoznanem semenju pa dotični podružnici vojnega prometnega zavoda za žito pismeno izjavo, s katero se zavezuje, da izroči iz semenja lastnega pridelka, puščenega mu za setev, kupljeni množini enako množino. Od te dolžnosti se oprosti toliko, kolikor se z dokupom pripoznanega semenja le dopolni pristojstvo, ki gre dotičnemu gospodarstvu.

§ 12.

Zamenjavati semenje med samopreskrbniki (semenje lastnega pridelka) je dovoljeno v isti občini s pritrditvijo občinskega predstojnika, med različnimi občinami političnega okraja z dovoljenjem političnega okrajnega oblastva in med občinami različnih političnih okrajev ali dežel z dovoljenjem političnega deželnega oblastva; oziroma deželnih oblastev.

Pri takem izmenjavanju se more za boljše blago dogovoriti doplačilo do 3 kron za 100 kg, ne kraté izravnave v razliki veljajočih prevzemnih cen pri različnih žitnih vrstah.

Mesto, ki je izdalo dovoljenje, mora to v vseh primerih zgolj naznaniti vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Sočivje.

§ 13.

Semenja v § 1 imenovanega sočivja se razlikujeta 2 vrsti, in sicer:

- a) pripoznavno semenje,
- b) navadno semenje.

§ 14.

Pripoznavajo ga (§ 13 a) komisije za pripoznavanje semenja (§ 3), ki jih postavi za to poljedelsko ministristvo.

Ob prodaji se more zahtevati kakor priklad za pripoznana semenje v mejah najvišje izmere 25% za dotično sočivje z ukazom določene prevzemne cene do 15. dne junija 1919. l. tisti znesek, ki ga pristojna komisija za pripoznavanje semenja določi za primernega.

Prodaja se le po vojnem prometnem zavodu za žito.

§ 15.

V nasadih, v katerih se goji sočivje, da se rabi za zelenjavo, se smejo vsi donosi za nadaljnji obrat puščenih semenskih rastlin porabiti za setev v lastnem obratu.

§ 16.

Upravičenim tuzemskim trgovinam s semeni in tuzemskim kmetijskim korporacijam lahko dovoli poljedelsko ministristvo, da dobivajo pripoznana sočivje iz določnih obratov, na predlog tiste komisije za pripoznavanje semenja, ki je pripoznala semenje, ki se dobi.

Poljedelskemu ministristvu je pridržano določiti izmero množin dobivanja v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi in obmejiti cene za nadaljnjo prodajo.

Pri morebitni odklonitvi ma ni treba navesti razlogov.

§ 17.

V prošnjah, da se dovoli dobivanje (§ 16), ki jih je nasloviti na poljedelsko ministristvo in vložiti pri pristojni komisiji za pripoznavanje semenja, naj se navede: Pridelovalec semenja (ime in obratovališče); vrsta, sorta in množina semenja; priklad k ceni (§ 14), ki ga je določila komisija za pripoznavanje semenja in za nadaljnjo prodajo nameravana cena.

O sklepu poljedelskega ministristva se obvestijo udeleženci dobivanja in vojni prometni zavod za žito.

To obvestilo morajo udeleženci dobivanja na zahtevo vselej pokazati odposlancem vojnega prometnega zavoda za žito.

§ 18.

Ob nadaljnji prodaji se sme tako semenje spraviti v promet le v zaprtih shrankah, na katerih je poočiti vrsto semenja in ime pridelovalca. Za semenje pridobljeno sočivje se sme porabljati le za tuzemski nasad.

§ 19.

Vsaka trgovina s semeni in vsaka kmetijska korporacija mora pisati o množinah sočivja, pridobljenih za nadaljnjo prodajo, knjigo zabeležnico, iz katere mora biti razvidno ime in stanovališče pridelovalca semenja ter od poljedelskega ministristva določena meja za ceno (§ 16) pri nadaljnji prodaji.

Oblastvo in vojni prometni zavod za žito moreta po svojih odposlancih vsakčas vpogledati v to knjigo zabeležnico.

Obča določila.

§ 20.

Promet s pripoznanim semenjem (§ 2, a, b, c in 13, a) ni krajevno omejen.

§ 21.

Navadno semenje odkazuje takim kmetijskim obratom, ki ne morejo zalagati svoje potrebščine semenja iz svojega pridelka (§ 3 ukaza vsega ministristva z dne 26. maja 1917. l. [drž. zak. št. 235]) ali ki potrebujejo semenje tujeja pridelka za menjavo semenja, vojni prometni zavod za žito po cenah, ki jih določi urad za prehranjevanje ljudi. Za tako dobro očiščeno semenje je plačati kmetovalcem, ki ga dobavijo, ako se porablja za seme, priklad k določeni prevzemni ceni, in, sicer 10 K pri pšenici ali piri, rži in ječmenu in 5 K pri ostalih žitnih vrstah.

§ 22.

Promet s pripoznanim semenjem v § 2 pod b in c in v § 13 pod a imenovanih vrst, na dalje presojanje in odkazovanje navadnega semenja, ki ga priskrbé komisijonari vojnega prometnega zavoda za žito in ga zglašé podružnici, more poljedelsko ministristvo v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi, zaslišavši vojni prometni zavod za žito, izročiti kmetijskim glavnim korporacijam; v tem primeru mora odkazovati

kmetijska glavna korporacija v porazumu s podružnico; drugače se morajo vojni prometni zavod za žito in njegove podružnice, izbiraje in odkazuje pripravno semenje, posluževati strokovnega sveta deželnih kulturnih svetov, oziroma, kjer jih ni, kmetijskih družb.

§ 23.

Vsak pridelovalec semenja je dolžen dobavljati vzorcju ustrezno; odgovoren je za pravilnost oznamenila vrste in za kakovost semenja.

§ 24.

Prestopki tega ukaza spadajo pod kazenska določila § 34 ukaza vsega ministarstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235).

§ 25.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Silva-Tarouca s. r.

Paul s. r.